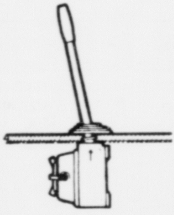

PIASTIMO

Hondlensi-
pumpur

Handilsvirkid

Floren
postboks 1117
1300 TórshavnMYNT-
VASKJónas
Broncksgøta 34Opið: kl. 7–21
leygardag: 7–18

Fylg við,
hvat hendir
— les
SOSIALIN

ÚLPURNAR

HOPO Tórshavn tlf. 14707
HOPO Klaksvík tlf. 56544FØROYSK
FRAMLEIÐSLAP.F. Sjóklæðnavirkið
Klaksvík

Brátt lýsir í eystri..

Tiltakið hjá lærara-
skúlanæmingum um
kristniundirvísingina,
sum siggjast á myn-
ni, er frálíkt, skrivar
Kvinnufylkingin í
Keypmannahavn.
— Men at integrera
hana við aðrar lærug-
greinar, eitt nú sum
nevnt verður at leggja
hana saman við mál-
læru, er ikki eftirynskj-
andi og neyvan í sam-
svári við lógina. Vit
hava trúarfrælsi, og
børn, sum ikki eru í
Fólkakirkjuni, hava
ikkí skyldu at fylgja
kristniundirvísingini,
vísir Kvinnufylkingin á

Hugagóðar og spentar
settu vit okkum at lesa
greinina í Sosialinum 15.
mars við teirri umfatandi
yvirkiftini »Undirvísing-
artilfarir í skúlnum ov
válnaligt«. Her var
endiliga byrjanin til eina
leingi saknaða heildarum-
røðu og -viðgerð av skúla-
bókum og -tilfari — hildu
vit. So var tó ikki; eitt
sindur vónbrotnar sóu vit,
at tiltakið var meira av-
markað. Men onkustaðni
skal byrjast, og tiltakið
hjá læraraskúlanæming-
um at royna at bota um
eina av lærugreinunum er
frálíkt.

Tað er kristniundirvísing-
in, sum læraraskúla-
næmingar í fyrstu syftu
eru farnir í holt við, og eitt
av hugskotunum er at
knýta undirvísingina
meira saman við gerandis-
degnum hjá næming-
unum. Hetta at seta tað,
sum skal lærast, í
samband við veruleikan
hjá næmingunum, er ein
grundstuðul undir allari
frálæru, sum nógv meira
átti at verið gjørt við.
Sjálvsagt kann tað at
baka breið ella bryggja
vin vera við til at gera
tey vøkru men torskilnu
líknislíni lívandi fyri børn-
unum.

Kristni fevnir so vitt,
verður sagt í greinini, og tí
átti kristniundirvísingin
at verið knýtt saman við
øðrum lærugreinum. Jú,
kristni fevnir viti í tí týd-
ningi, at vit øll hava lut í
teirri kristnu mentanini.
Men kristni sum lærug-
greinin, vit kenna úr skúla-
num, er ikki víðfevnandi.
Tvørturímóti er hon
trong, eyðkend av fordø-
ming av øllum, sum víkir frá
boðskapinum hjá Fólk-
akirkjuni, okkara lógfesta
almenna trúarstovni. Eitt
kristið menniskja, eitt

gott menniskja, verður í
kristniundirvísingini í stør-
an mun tolkað sum eitt
menniskja, ið fylgir
nøkrum hissini livireglum,
so sum: ikki dansa, ikki
spæla kort, ikki spæla
sjónleik ella ganga í bio-
graf, ikki drekka, meðan
minni dentur verður
lagdur á tað, sum veruliga
hefur týðning, t.d. virðing
fyri øðrum og tolsemi.

Tað er tí veruliga tørvur
á at broyta kristniundir-
vísingina. Men at inte-
grera hana við aðrar lærug-
greinar, eitt nú sum nevnt
verður at leggja hana
saman við málæru, er ikki
eftirynskjandi og neyvan í
samsvari við lógina. Vit
hava trúarfrælsi, og børn,
sum ikki eru í Fólkakirkj-
uni, hava ikki skyldu til at
fylgja kristniundirvísing-
ini. Um kristni varð lögð
saman við øðrum lærug-
greinum, vórðu hesi børn
fyri enn størri mismuni
enn tey nú eru. M.a. av
somu orsök ber heldur ikki
til at økja tímatali í kristni
í tí almenna fólkaskúla-
num, sum jú er fyri øll.
Hinvegin átti kristni-
undirvísingin innan fyri
sinar rammur at styðjað
seg til aðrar greinar, so
sum søgu, samfelagsfrøði
og sálfrøði. Tað kundi
skapað møguleika fyri eini
djypri og meira humanari
kristindómsuppfatan.

Hvi eru býarbørn
verðslig?

Í frágreiðingini í Sosialin-
um verður siterað eftir
teimum, sum standa aftan
fyri tiltakið á Læraraskúla-
num, at: »Vit mugu eisini
læra børnini at hugsa
meira andaliga, tí ger-
andisdagur hjá býarbørn-
unum nú er vórðin so
verðsligur, at tey hava
mist sambandið við

kristindómin, sum ein
natúrligan part av
gerandisdegi teirra«. Tað
er torført at siggja nakra
menning í hesum siteraða,
tí um gerandisdagurin hjá
børnunum er »verðsligur«
— og tað er hann í tí týd-
ningi, at hann er lagdur
undir kapitalistisku lógina
um profit á øllum økjum
— so er tað hesin gerandis-
dagurin, sum skal broyt-
ast, og tað er uppgávan
hjá okkum vaksnu! Tað
gerst ikki við at læra børn-
ini at »hugsá andaliga«!

Vit kundu hugsað
okkum, at skúlin lærdi
børnini at vera meira
sjálvstøðug, atfinningar-
som, og gjørdi tey betur
fyrir at taka støðu til
spurningar og meta um
fjølbroyttar loysnir. Hetta
halda vit ikki verður gjørt
við meiri ella betri kristni-
kunneika — heldur tvørtur-
ímóti, tí í teirri kristnu
trúnni ræður jú um at
gøðtaka og trúgva upp á
tað skrivaða orðið.

Skulu tey børn, ið vaksa
upp í dag verða fœr fyri
at vera atfinningarsom mót-
vegis øllum tí nýggja, ið
hvønn dag floymir inn
yvir tey, bæði gjøgnum
sjónvarp, bløð o.a., so er
neyðugt, at skúlin tekur
lut í hesi uppaling, eitt nú
við at styrkja og menna
tað skapanarlyndi, ið vit
øll hava í okkum. Tí eitur
størri dentur at verða
lagdur á tær skapani-
lærugreinar, so sum
forming, handarbeiði,
sang, musikk, dramatikk,
rytmikk og ítrótt.

Kristindómur og
kvinnukúgan

Gjøgnum öldir hava
samfelag kúgað kvinnur
bæði politiskt og kynsliga
við amboðnum religion.

Soleiðis er eisini kristin-
dómurin kvinnudiskrimi-
nerandi — hvør hevur ikki
hoyrt øll skriftstøðini í
bibliuni, sum siga, at
kvinnan eigur at vera
manninum undirgivin og
annað slíkt. Flestir kristi-
ligir politiskir flokkar
fremja ein politikk, ið
hefur sum endamál at
styrkja familjustrukturin
og á tann hátt læsa kvinn-
una fasta í tí traditionella
kynsrollumynstrinum. Tí
er tað týðningarmikið fyri
okkum, at kristni ikki í
enn størri mun enn nú er
verður integrerað í
føroyska skúlanum. Men
tað er ikki bara spurn-
ingur um integrering av
hesi lærugrein, men eisini
hvussu kristindómurin
verður tolkaður og fram-
lagdur fyri børnunum.

Kristindómurin er jú
eitt veldugt politiskt
amboð, hetta sæst týð-
liga eitt nú í tí átrókandi
spurninginum um fría
fosturtøku í Føroyum.
Her verða teir føroysku
politikararnir stýrdir av
teimum religiøsu bólk-
unum, sum fordøma fría
fosturtøku í Guds navni
og harvið sleppa sær
undan allari argumentati-
ón.

Fosturtøka og fyrirbyg-
ging geva kvinnum
møguleikar til at forma
sitt egnu liv, vera sjálv-
støðugar og at kunna
njóta kynslív. Tí eru hesi
mál av størsta týðningi
fyri kvinnufyrirgivingina.
Kristindómurin verður
m.a. brúktur til at
mótastøða hessum rætt-
indum hjá kvinnum.

Eitt dømi um, hvussu
kristindómurin situr í há-
sæti eisini í skúlanum, er
nýggja skúlabókin í nør-
ngarlæru »Ættin unga.
Tann kristindómsupp-
fatan, sum bókin byggir á,

er við til at læsa kvinnuna
fasta í familjustruktur-
inum og skerja hana bæði
politiskt og kynsliga. Tá
ið tað stendur t.d.
»...kynslívið eigur sess í
familjuni — í hjúnalagn-
um — familjan er tann
eindin, sum samfelag okk-
ara byggir á...« (s. 67), so
er tað ikki minst kristin-
dómin, hesar hugmyndir
styðja seg til.

Mátin, sum tann kristna
læran verður tolkað í fø-
royska skúlanum, er við til
at ávirka børnini og laga
tey til eitt manssamfelag,
sum tekur frá kvinnum
rættin til tað fría valið, at
liva sitt egnu liv og harvið
kúgar tær.

At enda

Spurningar stinga seg
upp, tá ið vit hava lisið
frágreiðingina um tiltakið
hjá læraraskúlanæm-
ingunum. Hvat hugsa tey
sær við skúlanum, sum
skal vera teirra arbeiðs-
pláss? Hvat er tað fyri
menniskju, tey vilja hava
burtur úr børnunum?
Hvat liggur í tí at vilja
læra tey at »hugsá anda-
liga«? Vónandi er tað ikki
at lata eyguni aftur fyri
veruleikanum, tí ljóta
»verðsliga« veruleikanum,
men heldur sum tað
stendur í Fólkaskúla-
lógini at hjálpa teimum at
»venja síni evni til sjálv-
støðuga meting og støðu-
takan og menna seg í
treysti til teir møguleikar,
sum eru í felagsskap-
inum« og at »vera við til at
taka avgerðir undir felags
ábyrgd í einum fólka-
ræðisligum samfelag«.

Kvinnufylkingin,
Keypmannahavn,
Langa friggjadag '83